

Sygn. akt III KRS 173/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z odwołań T. S., A. M. i K. W
od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr 430/2012 z dnia 13 listopada 2012 r., w
przedmiocie nieprzedstawienia wniosków [...]
o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w X.,
ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2011 r., Nr 99, poz. 1002,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 kwietnia 2013 r.,

- 1. uchyla zaskarżoną uchwałę w odniesieniu do odwołujących się i w tym zakresie sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa,**
- 2. odrzuca odwołania w pozostałej części.**

Uzasadnienie

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą z dnia 13 listopada 2012 r., postanowiła nie przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w X., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2011 r., Nr 99, poz. 1002. Podstawę prawną uchwały wskazano w art. 3 ust. 1 pkt 2 oraz art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2012 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.; dalej jako: „ustawa o KRS”).

W uzasadnieniu uchwały KRS wskazała, że na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w X. – ogłoszone w Monitorze Polskim z 2011 roku, Nr 99, poz. 1002 swoje kandydatury zgłosiło osiem osób. W dniu 6 czerwca 2012 r. Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa odbył posiedzenie w przedmiocie przygotowania stanowiska do rozpatrzenia i oceny na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa kandydatów na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2011 roku, nr 99, poz. 1002. W posiedzeniu Zespołu nie uczestniczył prawidłowo o terminie powiadomiony: przedstawiciel Naczelnej Rady Adwokackiej. Przed wysłuchaniem zaproszonych na rozmowę kandydatów, członkowie Zespołu zreferowali kandydatury osób biorących udział w postępowaniu. Następnie, członkowie Zespołu odbyli rozmowę z każdym z kandydatów, umożliwiając swobodną wypowiedź celem prezentacji swojej kandydatury, w szczególności pod względem posiadanego doświadczenia zawodowego oraz kwalifikacji merytorycznych. W wyniku przeprowadzonych rozmów i zaznajomienia się z materiałami zgromadzonymi w niniejszej sprawie, Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa nie rekomendował żadnego kandydata, z uwagi na powzięcie wątpliwości co do sposobu dokonywania wizytacji i w jej następstwie oceną kandydatów. W związku z powyższym Zespół postanowił wystąpić do Rady z wnioskiem o przeprowadzenie lustracji Sądu Okręgowego w X. i ponowne dokonanie oceny kandydatów. Podczas posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa, które odbyło się w dniach 12 - 15 czerwca 2012 r., KRS podjęła uchwałę Nr [...] w przedmiocie dokonania lustracji w zakresie prawidłowości przygotowania i przeprowadzenia postępowania dotyczącego nominacji sędziowskich w Sądzie Okręgowym w X. Konieczność odroczenia rozpoznania wniosków kandydatów ubiegających się o stanowisko

sędziego w tym Sądzie powstała między innymi na skutek treści anonimowego pisma, które wpłynęło do KRS, stwierdzającego nieprawidłowości w przebiegu procesu nominacyjnego. Rozpatrywanie kandydatur zostało odroczone do czasu uzyskania wyników postępowania lustracyjnego dotyczącego postępowań nominacyjnych w Sądzie Okręgowym w X. Po zakończeniu postępowania lustracyjnego, Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa zebrał się ponownie 12 listopada 2012 r. na posiedzenie, celem przygotowania stanowiska dotyczącego rozpatrzenia i oceny na posiedzeniu Rady, kandydatów na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w X. W posiedzeniu Zespołu uczestniczył przedstawiciel Naczelnej Rady Adwokackiej. Przewodnicząca Zespołu przypomniała, że wszystkie kandydatury zostały szczegółowo przedstawione podczas posiedzenia w dniu 6 czerwca 2012 r. Zespół członków KRS powziął wątpliwości co do rzetelności ocen kwalifikacyjnych sporządzonych o kandydatach i postanowił nie rekomendować Krajowej Radzie Sądownictwa żadnej z osób biorących udział w tym postępowaniu - na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w X. Zespół postanowił jednocześnie wystąpić do Rady z wnioskiem o powtórzenie w całości procedury nominacyjnej. W głosowaniu udział wzięło 3 członków Zespołu. Za uwzględnieniem tego wniosku oddano 3 głosy. Nie było natomiast głosów „przeciw”, ani „wstrzymujących się”.

Krajowa Rada Sądownictwa Uchwałą z dnia 12 czerwca 2012 r., na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o KRS, postanowiła odroczyć rozpoznanie wniosków kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziego Sądu Okręgowego, ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2011 r., Nr 50, poz. 558, Nr 87, poz. 916, Nr 99, poz. 1002 oraz zarządziła przeprowadzenie lustracji Sądu Okręgowego w X. w zakresie postępowania dotyczącego obsadzania wolnych stanowisk sędziowskich. Przeprowadzona lustracja wykazała, że w okręgu Sądu Okręgowego w X. przy rozpoznawaniu zgłoszeń na wolne stanowiska sędziowskie, dochodziło do nieprawidłowości. Zdaniem Zespołu przeprowadzającego lustrację, niewłaściwe było zwoływanie nieformalnego gremium sędziowskiego (zebrań) sędziów Wydziału Karnego po sporządzeniu ocen kwalifikacyjnych, a przed posiedzeniem Kolegium Sądu Okręgowego w X., na którym była dokonywana ocena sporządzonych opinii kwalifikacyjnych osób ubiegających się o stanowisko

sędziowskie w tym Sądzie. Jak podkreślono ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) nie przewiduje takiej formy opiniowania ocen kwalifikacyjnych przez sędziów orzekających w wydziale, do którego miałby zostać skierowany kandydat powołany na stanowisko sędziego sądu okręgowego. Każdy z sędziów będąc członkiem Kolegium lub Zgromadzenia ma prawo i obowiązek zapoznania się z oceną kwalifikacyjną. Jedynym forum, na którym może zgłaszać on swoje uwagi, pytania, wątpliwości lub poparcie (brak poparcia) dla kandydata jest Kolegium lub Zgromadzenie, w których to mają prawo uczestniczyć również kandydaci. Nieformalne gremia zwoływane w tym celu, bez udziału kandydatów, są sprzeczne z przepisami regulującymi procedurę obsadzania wolnych stanowisk sędziowskich i naruszają zasadę jawności tego postępowania. Budzącą wątpliwości praktyką było także opiniowanie sędziów delegowanych przez pozostałych członków składu orzekającego, w szczególności pod kątem ich przygotowania oraz wskazywania i omawiania prawidłowości proponowanych rozstrzygnięć. Przedstawione Zespołowi dokonującemu lustracji opinie o sędziach delegowanych sporządzane były bez ich wiedzy. Opiniowani nie mieli możliwości zapoznania się z ich treścią ani ustosunkowania się do informacji w nich zawartych. Ponadto treść sporządzanych opinii zawierała informacje mogące stanowić tajemnicę narady nad wyrokiem. Taka praktyka jest, zdaniem Zespołu niedopuszczalna, nawet jeśli opinie sporządzane były wyłącznie na potrzeby dokonywania ocen kwalifikacyjnych. Ponadto sposób formułowania wniosków przez sędziów dokonujących ocen kwalifikacyjnych, powinien jednoznacznie wskazywać, czy ocena ta jest pozytywna czy negatywna.

Powyższe uchybienia w przeprowadzonej procedurze oceny kandydatów wykluczyły zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa podjęcie uchwały o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydata na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w X. ze względu na stwierdzone nieprawidłowości w przeprowadzonej procedurze kwalifikacyjnej. Okoliczności te spowodowały, że w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 13 listopada 2012 r. na żadnego z kandydatów nie oddano głosów „za” ani głosów „przeciw”, natomiast w stosunku do każdego z kandydatów 16 członków KRS

„wstrzymało się” od oddania głosu. W konsekwencji żadna z kandydatur nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Odwołanie od powyższej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa wniósł sędzia Sądu Rejonowego T. S. Zarzucił skarżonej uchwale naruszenie:

a) prawa materialnego - art. 60 Konstytucji RP oraz art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa przez ich niewłaściwe zastosowanie, pozbawienie prawa dostępu do stanowiska wyższego rzędu na jednakowych zasadach jak innych sędziów sądów powszechnych i nieprzedstawienie Prezydentowi RP wniosku o powołanie sędziego Sądu Rejonowego T. S. na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w X. ogłoszone w Monitorze Polskim z 2011 r., Nr 99, poz. 1002.

b) przepisów postępowania:

- art. 33 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez brak wszechstronnego rozważenia sprawy na podstawie niezbędnej i pełnej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników i innych osób;

- art. 35 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez nieopracowanie listy rekomendowanych kandydatów w kolejności wskazanej przez ustawodawcę z uwagi na podwalinę decyzji w postaci oceny kwalifikacji kandydatów, z uwzględnieniem kolejnych przesłanek jak: doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty oraz opinię kolegium właściwego sądu i ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów;

- art. 42 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez doręczenie uzasadnienia o treści wewnętrznie sprzecznej i uniemożliwiającej skuteczną kontrolę przez Sąd Najwyższy oraz uniemożliwiającej realizację prawa do odwołania, ponieważ jego brzmienie nie wskazuje analizy żadnych kryteriów ustawowych ocen kandydatów, a jedynie ukazuje koncentrację wnioskowania na zupełnie nieistotnych okolicznościach, jak narada wydziału i notatki urzędowe, zresztą nieprzewidzianych w ustawie i nie mogących mieć wpływu na proces nominacyjny.

Odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa i przekazanie sprawy KRS do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania w całości.

Odwołanie od powyższej uchwały KRS wniosła również sędzia Sądu Rejonowego A. M. W odwołaniu zarzucono naruszenie:

1. prawa materialnego – art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez ich niewłaściwe zastosowanie i tym samym pozbawienie prawa dostępu do stanowiska wyższego rzędu na jednakowych zasadach, jak innych sędziów sądów powszechnych i nie przedstawienie Prezydentowi RP wniosku o powołanie sędziego Sądu Rejonowego A. M. na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w X. ogłoszone w Monitorze Polskim z 2011 r., Nr. 99, poz.1002;

2. naruszenie przepisów postępowania:

- art. 33 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez brak wszechstronnego rozważenia sprawy na podstawie niezbędnej i pełnej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników i innych osób;

- art. 35 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez nieopracowanie listy rekomendowanych kandydatów w kolejności wskazanej przez ustawodawcę z uwagi na podwalinę decyzji w postaci oceny kwalifikacji kandydatów, z uwzględnieniem kolejnych przesłanek jak: doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty oraz opinię kolegium właściwego sądu i ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów;

- art. 42 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez doręczenie uzasadnienia o treści wewnętrznie sprzecznej i uniemożliwiającej skuteczną kontrolę przez Sąd Najwyższy oraz uniemożliwiającej realizację prawa do odwołania, ponieważ jego brzmienie nie wskazuje analizy żadnych kryteriów ustawowych ocen kandydatów, a jedynie ukazuje koncentrację wnioskowania na zupełnie nieistotnych okolicznościach, jak narada wydziału i notatki urzędowe, zresztą nieprzewidzianych w ustawie i nie mogących mieć wpływu na proces nominacyjny.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania.

Od powyższej uchwały odwołanie złożyła także sędzia Sądu Rejonowego K. W. zarzucając naruszenie przepisów proceduralnych: - art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2011 r. Nr 126, poz. 714 ze zm.) przez odstąpienie od rozpatrzenia i oceny zgłoszonej przez odwołującą się kandydatury do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w X.; - art. 33 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez odstąpienie od wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy, braku obiektywnej i rzetelnej oceny rzeczywistego wpływu stwierdzonych nieprawidłowości na opinie i oceny formułowane przez uprawnione organy samorządu sędziowskiego w postępowaniu konkursowym, a w konsekwencji dowolne odrzucenie możliwość podjęcia uchwały o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego; - § 17 ust. 2 Uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie regulaminu szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa, poprzez odstąpienie od merytorycznego zbadania kwalifikacji kandydata; oraz naruszenie art. 60 Konstytucji RP przez oparcie się przy podejmowaniu uchwały na dowolnych kryteriach unieważnienia postępowania przeprowadzonego przed samorządem sędziowskim. Odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714, dalej ustawa o KRS), uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Wynikające z tego przepisu prawo zaskarżenia uchwał Rady dotyczy więc uchwał podejmowanych w sprawach należących do jej kompetencji, w tym w wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o KRS sprawach o rozpatrzenie i ocenę kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach

sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych. Zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, poza przepisem art. 87¹ k.p.c., ustanawiającym przymus adwokacko – radcowski w występowaniu przed tymże Sądem. Odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej implikuje sposób wyznaczenia granic rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy, zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania. Stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje bowiem skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozagę tylko nieważność postępowania.

Co zaś się tyczy podstaw odwołania od uchwał Rady, zasadniczo nie ma zastosowania w tym zakresie art. 398³ § 1 k.p.c., regulujący kwestię podstaw kasacyjnych, gdyż w przypadku odwołań od uchwał Rady podstawy te określone są w art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o KRS, który stanowi, że odwołanie można wnieść z powodu sprzeczności uchwały z prawem, a zatem zarówno z prawem materialnym, jak i z przepisami postępowania. Oczywiście nie będą to przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, gdyż stosowanie tych przepisów w postępowaniu przed Radą wyłącza art. 2 ustawy o KRS. Nie są to również przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, albowiem z treści art. 1 tegoż aktu jednoznacznie wynika, że Kodeks postępowania cywilnego reguluje postępowanie sądowe w wymienionych w tym przepisie kategoriach spraw, a nie postępowanie przed innymi organami władzy państwowej, w dodatku mającymi – jak Krajowa Rada Sądownictwa – charakter publiczny. Szczegółowe zasady postępowania przed Radą w indywidualnych sprawach regulowały dawniej przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą (Dz.U. Nr 219, poz. 1623 ze zm.), wydane na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Rozporządzenie w części dotyczącej trybu postępowania przed Radą utraciło jednak moc obowiązującą z dniem 2 grudnia 2010 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 listopada 2009 r., K 62/07 (Dz.U. Nr 202, poz. 1657). Wyrok ten - z odroczeniem o 12

miesiący - pozbawił rozporządzenie podstawy prawnej, jaką był art. 12 ust. 6 ustawy o KRS w części uprawniającej Prezydenta RP do określenia, w drodze rozporządzenia, trybu postępowania przed Radą. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, tryb postępowania przed Radą nie mógł być uregulowany w rozporządzeniu, gdyż sprawa ta należy do materii ustawowej. W konsekwencji tegoż, szczegółowe zasady postępowania przed Radą zostały ostatecznie unormowane w przepisach rozdziału 3 obecnie obowiązującej ustawy o KRS i to one mogą stanowić punkt odniesienia dla podnoszonych w odwołaniach od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa zarzutów naruszenia przepisów proceduralnych. Naruszenia te muszą przy tym mieć istotny wpływ na wynik sprawy, odzwierciedlony w treści zaskarżonej uchwały. Tak sformułowane podstawy zaskarżenia wyznaczają zaś zakres kognicji Sądu Najwyższego w tej kategorii spraw.

Aktualny jest przy tym pogląd judykatury wyrażany na gruncie art. 13 ust. 2 dawnej ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67 ze zm.), będącego odpowiednikiem art. 44 ust. 1 obecnej ustawy o KRS, zgodnie z którym kognicja Sądu Najwyższego do oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje wyłącznie badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydata na sędziego (a tym bardziej jego kontrkandydatów). Przedmiotem badania ze strony Sądu Najwyższego pozostaje zatem procedura podejmowania uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa, a nie przesłanki, które zadecydowały o jej treści (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2009 r., III KRS 7/09 i III KRS 11/09, niepublikowane, oraz z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, ZNSA 2011, nr 11, poz. 93). Jak zauważył Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 27 maja 2008 r., SK 57/06 (OTK – A 2008, nr 4, poz. 63), ani szczególna, konstytucyjna pozycja ustrojowa KRS, ani fakt, że w myśl art. 12 ust. 5 ustawy o KRS w postępowaniu przed Radą nie stosuje się przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, nie odbierają postępowaniu przed Radą w sprawach indywidualnych, dotyczących powołania na stanowiska sędziowskie, charakteru postępowania administracyjnego. Przedmiot postępowania w kwestii oceny kandydata i

przedstawienia wniosku o jego powołanie na stanowisko sędziego ma charakter sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji. I jako taka powinna podlegać kontroli sądowej w zakresie właściwym tego rodzaju sprawom, tj. pod kątem legalności, przestrzegania stosownych procedur prawnych. Zgodzić się natomiast należy ze stanowiskiem, że merytoryczna ingerencja sądu w rozstrzygnięcia Rady byłaby niedopuszczalna, wkraczałaby bowiem w sferę szczególnego władztwa Rady, wynikającego z samych norm konstytucyjnych. Jednakże kontrola sądowa przestrzegania praw obywateli, w rozważanym wypadku praw wynikających z art. 60 Konstytucji, tj. prawa równego dostępu do służby publicznej, a zatem w sprawach prowadzenia naboru na podstawie przejrzystych kryteriów selekcji kandydatów i obsadzania poszczególnych stanowisk w służbie publicznej, jest, w myśl art. 45 ust. 1 Konstytucji, konieczna.

W konsekwencji takiego ukształtowania kognicji Sądu Najwyższego w zakresie kontroli nad postępowaniem dotyczącym przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie sędziego, kontrola sądowa obejmuje w szczególności badanie, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata oraz procedur postępowania związanych z oceną kandydatury i przedstawiania wniosku Prezydentowi. Analiza tego, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem, obejmuje także kontrolę przestrzegania przez Radę innych wymagań prawnych, w tym np. ustawowych warunków powoływania na stanowisko sędziego, sprecyzowanych w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) czy w ustawie z dnia 26 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz.U. Nr 153, poz. 1269 ze zm.) oraz ogólnych reguł proceduralnych obowiązujących w postępowaniu przed tym organem, określonych w przepisach rozdziału 3 ustawy o KRS.

Rozpatrywane odwołania są uzasadnione. Stosownie do treści przepisu art. 33 ust. 1 ustawy o KRS w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół opracowuje listę rekomendowanych kandydatów. Przy ustalaniu kolejności

kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia: 1) doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia; 2) opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów (art. 35 ustawy o KRS). Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, że KRS podjęła swoje rozstrzygnięcie po ustaleniu – jak to wskazano w uzasadnieniu uchwały – „uchybień w przeprowadzonej procedurze oceny kandydatów”, które to uchybienia wykluczyły – w ocenie KRS – podjęcie uchwały o przedstawieniu Prezydentowi RP kandydata na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w X. Do uchybień tych Krajowa Rada Sądownictwa zaliczyła w szczególności: zwoływanie nieformalnych gremiów sędziowskich (zebrań) sędziów wydziału karnego po sporządzeniu ocen kwalifikacyjnych, a przed posiedzeniem Kolegium Sądu Okręgowego w X.; opiniowanie sędziów delegowanych przez pozostałych członków składu orzekającego; sposób formułowania wniosków przez sędziów dokonujących ocen kwalifikacyjnych kandydatów. Na podstawie powyższych ustaleń Krajowa Rada Sądownictwa przyjęła, że uchybienia w przeprowadzonej procedurze konkursowej wykluczają podjęcie uchwały o przedstawieniu Prezydentowi RP kandydata na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w X. Takie stanowisko zaskarżonej uchwały narusza wskazane wyżej przepisy ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa – art. 33 ust. 1 oraz art. 35. W ocenie Sądu Najwyższego - Rada nie przedstawiła w swojej uchwale oceny dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości w przeprowadzonej procedurze konkursowej w aspekcie ich relewantnego wpływu na możliwość dokonania przez Radę właściwego wyboru kandydata na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w X. Między innymi nie wskazano, jaki wpływ miały nieformalne zebrania sędziów wydziału karnego na sposób głosowania w sprawie kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie - na opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę zgromadzenia ogólnego sędziów (art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS). Trudno odmówić sędziom prawa do wzajemnej wymiany uwag, dotyczących zgłoszonych kandydatów, również przed terminem zgromadzeń ogólnych sędziów. Zrozumiała jest troska sędziów wydziału, w którym orzekać ma kandydat, o to, aby dokonać wyboru jak najlepszego sędziego. W

uzasadnieniu zaskarżonej uchwały nie wskazano, czy nieformalne zebranie sędziów wydziału karnego miało wpływ na sporządzone opinie o kandydatach, czy dokonano zmian tych opinii, czy zebranie to wywarło taki wpływ na wyniki głosowania Kolegium Sądu oraz Zgromadzenia Ogólnego, które uniemożliwiało racjonalną i zgodną z prawem ocenę kandydatów przez Krajową Radę Sądownictwa. Nie przedstawiono porównania proporcji liczby sędziów wydziału karnego w stosunku do ogólnej liczby członków zgromadzenia ogólnego oraz wyników postępowania lustracyjnego w zakresie wpływu nieformalnego zebrania sędziów na głosowanie w Kolegium lub Zgromadzeniu Ogólnym. Rada nie jest związana oceną Kolegium Sądu ani wynikami głosowania Zgromadzenia Ogólnego; w tym kontekście nie wskazano okoliczności, które uniemożliwiały Radzie dokonanie adekwatnej oceny kandydatów. Kontrowersje wzbudza także podejmowanie długotrwałych działań przez Radę wyłącznie na podstawie anonimowego pisma. Każda z osób, które odwołują się do Rady ma przecież możliwość szczegółowego i legalnego wypowiedzenia się w kwestiach procedury nominacyjnej, relacji interpersonalnych oraz oceny kandydatów.

Ponadto odwołania kandydatów wskazują, że byli oni zaznajomieni z oceną dokonaną przez sędziów wizytatorów. Nie są przekonujące zarzuty Rady, iż zawarte w ocenach wizytatorów relacje i oceny sędziów, uczestniczących w posiedzeniach wraz z kandydatami, mogły w całości zdyskredytować te oceny – zwłaszcza w stopniu, uniemożliwiającym dokonanie merytorycznej oceny kandydatów przez Radę.

W zaskarżonej uchwale po za jej – jak to wyżej przedstawiono – ogólnikowym stanowiskiem w kwestii stwierdzonych nieprawidłowości w przeprowadzonej procedurze konkursowej nie ma żadnej oceny biorących udział w konkursie na wolne stanowisko sędziowskie kandydatów, dokonanej z zachowaniem przesłanek określonych w przepisie art. 35 ustawy o KRS.

Z powyższych przyczyn, Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

W związku z tym, że odwołujący się zakresem swoich odwołań objęli całość zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, Sąd Najwyższy odrzucił odwołania w części nie dotyczącej odwołujących się (pkt. 2 sentencji). W

przeprowadzonej procedurze konkursowej na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym ogłoszone w Monitorze Polskim z 2011 r., Nr 50, poz. 558, brało udział ośmioro kandydatów (w tym odwołujący się). W zakresie, w jakim zaskarżona uchwała nie dotyczy T. S., K. W. oraz A. M. (w zakresie pozostałych pięciorga kandydatów) rozpatrywane odwołania są niedopuszczalne i podlegają odrzuceniu. Odwołanie od uchwały KRS w sprawie przedstawienia kandydatury Prezydentowi przysługuje tylko tej osobie, której dotyczy ta uchwała i która była stroną postępowania. Nie jest zatem dopuszczalne odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego wniesione przez osobę, której ona nie dotyczy, choćby ta uchwała dotyczyła stanowiska sędziego, o które ubiega się osoba odwołująca się (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2009 r., III KRS 19/09 – OSNP 2011/15-16/220).

Stanowisko Sądu Najwyższego nie obliguje Rady do wyboru jednego z kandydatów, którzy złożyli odwołanie. W przypadku ubiegania się kilku osób o jedno stanowisko sędziowskie wskazane jest wyjaśnienie w uzasadnieniu uchwały sytuacji poszczególnych kandydatów w aspekcie zastosowanych przez Radę kryteriów oceny. Zakres rozważań dotyczących poszczególnych kandydatów może być przy tym zróżnicowany w zależności od potrzeb, wobec czego nie jest konieczne uszeregowanie kandydatów w oparciu o każde z przyjętych kryteriów oceny. Decyduje ocena całościowa, wynikająca z łącznego zastosowania tych przesłanek (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, ZNSA 2011, nr 1, poz. 93; z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271 i z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 10/10, LEX nr 678015). O wyborze konkretnego kandydata winna decydować ocena całościowa, wynikająca z łącznego zastosowania przesłanek, którymi Rada winna kierować się w swoim postępowaniu. Wyniki głosowania w kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu nie wiążą Krajowej Rady Sądownictwa w ocenie kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, choć mogą być uznane za istotne z punktu widzenia art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, gdyż stanowią jedno z ustawowych kryteriów rzutujących na ocenę predyspozycji kandydatów do pełnienia urzędu na

obsadzonym stanowisku sędziego. W ramach swojej kognicji Rada powinna umotywować swój wybór, gdyby nie uznała żadnego kandydata za odpowiedniego na stanowisko sędziego lub gdyby wybór dotyczył osoby, która uzyskała mniejsze poparcie środowiska zawodowego. Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.